

Regeringens proposition

1977/78: 177

**om viss ändring i sjukvårdslagen (1962:242) och överenskommelser
om karolinska sjukhuset, m. m.;**

beslutad den 20 april 1978.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd eller det ändamål som framgår av föredragandens hemställan.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

INGEGERD TROEDSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

En principöverenskommelse med Stockholms läns landstingskommun om socialmedicinsk forskning och utbildning redovisas i propositionen. Riksdagen bereds tillfälle att ta del av förslag om viss inriktning mot primärvård av en professur i socialmedicin vid karolinska institutet. Förslag om ändring i sjukvårdslagen (1962:242) läggs fram som tar sikte på förening av bl. a. sådan lärartjänst med tjänst som distriktsläkare.

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna nya överenskommelser om driftbidrag och investeringsbidrag från Stockholms läns landstingskommun för karolinska sjukhuset under åren 1977 och 1978.

Riksdagen bereds slutligen tillfälle att yttra sig över flyttning av viss läkarutbildning m. m. från Serafimerlasarettet i Stockholm med anledning av landstingskommunens beslut att lägga ned lasarettet omkring årsskiftet 1979/80.

**Förslag till
Lag om ändring i sjukvårdslagen (1962:242)**

Härigenom föreskrivs att 36 § sjukvårdslagen (1962:242) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 §

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer äger meddela föreskrifter om särskilda villkor för behörighet till läkartjänst, så ock närmare bestämmelser angående tillämpningen av denna lag.

Tjänst som distriktsläkare får vara förenad med tjänst som lärare vid högskola. Regeringen meddelar bestämmelser om tillsättning av distriktsläkartjänst, förenad med sådan tjänst.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-04-20

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ullsten, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Söder, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Wikström, Johansson, Friggebo, Wirtén

Föredragande: statsrådet Troedsson

Proposition om viss ändring i sjukvårdslagen (1962:242) och överenskommelser om karolinska sjukhuset, m. m.

1 Inriktning mot primärvård av en professur i socialmedicin vid karolinska institutet m. m.

Med hänsyn till att det är angeläget att grundläggande utbildning till läkare knyts närmare till vården utanför sjukhusen – s. k. primärvård – har universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) föreslagit, att en ledigbliven professur i socialmedicin vid karolinska institutet, som hittills varit förenad med överläkartjänst vid karolinska sjukhuset, i stället förenas med tjänst som distriktsläkare i socialmedicin med placering vid vårdcentral inom Stockholms läns landstingsområde.

UHÄ har föreslagit att med professuren skall förenas uppgifter att svara för grundutbildning och forskarutbildning i ämnet socialmedicin med huvudsaklig inriktning mot den öppna vården, främst primärvården. Professurens forskningsinriktning skall enligt UHÄ avse hela ämnesområdet socialmedicin.

Socialstyrelsen uttalar i ett yttrande i ärendet att en förening av professuren med läkartjänst inom den icke sjukhusanknutna öppna vården skulle underlätta den önskade anknytningen av undervisningen till primärvården. Styrelsen påpekar vidare att samverkan med den primärkommunala socialvården är ett centralt moment i primärvården. Om läkartjänsten förankras i primärvården är en samverkan mellan vårdgrenarna lättare att förverkliga än om den knyts till ett undervisningssjukhus.

Regeringen har uppdragit åt statens förhandlingsnämnd att ta upp

förhandlingar med Stockholms läns landstingskommun om förutsättningarna för en placering av ifrågavarande professur i socialmedicin vid en av landstingskommunens vårdcentraler.

Statens förhandlingsnämnd har för regeringens prövning lämnat över protokoll, fört vid förhandlingar den 20 januari 1978 mellan nämnden och företrädare för landstingskommunen om förläggning av socialmedicinsk verksamhet till vårdcentral inom landstingsområdet. Protokollet innefattar en principöverenskommelse härom, som gäller under förutsättning av regeringens och landstingskommunens godkännande. Protokollet bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Landstingskommunen avser att förhyra lokaler för en vårdcentral i en planerad nybyggnad i kvarteret Kronan i Sundbybergs centrum. Nybyggnaden beräknas stå färdig i slutet av år 1980.

Inom vårdcentralen kommer bl. a. att finnas allmänläkarmottagning samt mottagningar inom barnmedicin, öron-, näs- och halssjukvård, ögonsjukvård och gynekologi. Även socialvård och viss öppen psykiatrisk vård beräknas komma att förläggas dit.

Professuren i socialmedicin vid karolinska institutet skall enligt principöverenskommelsen bli förenad med tjänst som distriktsläkare inom landstingskommunens nordvästra förvaltningsområde från den tidpunkt då den blivande ordinarie innehavaren av professuren tillträder sin tjänst. Tjänsten avses placeras vid vårdcentralen i Sundbyberg när lokalerna där kan tas i bruk.

Eftersom socialmedicin är ett kliniskt ämne i den grundläggande läkarutbildningen skall, såsom anges i protokollet, vid varje tidpunkt gällande läkarutbildningsavtal (LUA) tillämpas på verksamheten. Landstingskommunens förhyrning skall omfatta även de lokaler som behöver tillkomma vid vårdcentralen till följd av att den socialmedicinska verksamheten förläggs dit. Statens önskemål i detta avseende redovisas i protokollet. Till grund härför ligger ett i anslutning till förhandlingarna utarbetat lokalprogram. Eventuellt uppkommande lokalbehov utöver vad som redovisats i programmet får tillgodoses i annan ordning genom statens försorg.

Staten är enligt principöverenskommelsen beredd att svara för hyreskostnaden för de lokaler som tillkommit på statens begäran samt för viss utrustningskostnad. För hyra och viss utrustning för en föreläsningssal skall staten betala halva kostnaden.

Sedan jag i denna fråga har samrått med chefen för utbildningsdepartementet ansluter jag mig till de uppfattningar som har förts fram av UHÄ och socialstyrelsen. En förening av professuren med läkartjänst inom primärvården skulle kunna bl. a. främja en ökad samverkan med socialvården och därmed lägga grunden för vidgade kunskaper om sambandet mellan hälsa och olika miljöfaktorer, däribland inte minst sociala faktorer. För primärvården anpassade metoder för diagnostik och behandling skulle kunna

ytterligare utvecklas. Vidare kan en förankring i primärvården bidra till att förnya läkarutbildningen i den del det här gäller.

Den nu aktuella professuren i socialmedicin bör således inriktas mot primärvård i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i det föregående.

20 § 1 mom. sjukvårdslagen (1962:242) innehåller bestämmelser om tillsättande av distriktsläkare och överläkare. 33 § 1 mom. sjukvårdslagen ger emellertid regeringen möjlighet att meddela från lagen avvikande bestämmelser för undervisningssjukhus. Med stöd härav har föreskrifter meddelats genom kungörelsen (1970:704) om kommunala undervisningssjukhus bl. a. om förening av överläkartjänst med tjänst som lärare vid universitet och om tillsättningen av sådan tjänst.

Rätten för regeringen att meddela sådana avvikande föreskrifter omfattar emellertid inte sjukvårdsenheter utanför undervisningssjukhusen, såsom en vårdcentral av nu aktuellt slag. Genom ett tillägg till sjukvårdslagen bör därför regeringen ges möjlighet att förordna om förening av distriktsläkartjänst med tjänst som lärare vid högskola på motsvarande sätt som gäller för överläkartjänst. Det bör också få ankomma på regeringen att meddela närmare föreskrifter för tillsättande av lärartjänst, förenad med distriktsläkartjänst.

Tillägget bör göras till 36 § sjukvårdslagen.

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom socialdepartementet upprättats förslag till lag om ändring i sjukvårdslagen (1962:242).

Regeringen bör vidare bereda riksdagen tillfälle att ta del av vad jag har anfört i det föregående om inriktning mot primärvård av en professur i socialmedicin vid karolinska institutet m. m.

Det ankommer på regeringen att för statens del godkänna den i princip-överenskommelsen berörda investeringsöverenskommelsen med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1971:44, SoU 1971:8, rskr 1971:98).

Jag räknar med att karolinska sjukhusets behov av socialmedicinsk service skall kunna tillgodoses bl. a. genom att professorn i socialmedicin på lämpligt sätt biträder sjukhuset inom ifrågavarande verksamhet.

2 Överenskommelser om driftbidrag och investeringsbidrag för karolinska sjukhuset

Stockholms läns landstingskommun skall enligt gällande avtal mellan staten och landstingskommunen om samarbete beträffande karolinska sjukhuset (prop. 1975:79, SoU 1975:13, rskr 1975:189) ersätta staten kostnaderna dels enligt 8 § samarbetsavtalet för vård på sjukhuset av patienter från landstingskommunens sjukvårdsområde enligt särskild överenskommelse

om driftbidrag, dels enligt 5 § samarbetsavtalet för sjukhusets upprustning enligt särskild överenskommelse om investeringsbidrag, i den mån fråga är om upprustningsåtgärder som godkänts av landstingskommunen. Sistnämnda ersättning skall utgå i form av amortering och ränta på den del av kostnaderna som belöper på landstingskommunen.

På grundval av samarbetsavtalet träffades år 1975 överenskommelser om driftbidrag och investeringsbidrag som gällde till och med utgången av år 1976. I överensstämmelse med bestämmelserna i dessa överenskommelser har landstingskommunen efter den 31 december 1976 i avvaktan på nya överenskommelser betalat a conto dels 18,5 milj. kr. för månad som ersättning för vården, dels 4,5 milj. kr. för halvår som ersättning för investeringar i byggnader och utrustning vid sjukhuset.

Statens förhandlingsnämnd har med skrivelse den 10 april 1978 för regeringens prövning lämnat över dels överenskommelse om driftbidrag enligt 8 § samarbetsavtalet om karolinska sjukhuset, dels överenskommelse om investeringsbidrag enligt 5 § samarbetsavtalet. Överenskommelserna gäller ersättningen till staten under åren 1977 och 1978. Förhandlingsnämndens skrivelse och överenskommelserna bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilagor 2 – 4*.

Överenskommelsen om *driftbidrag* innebär att ersättning för vården skall under avtalsperioden liksom tidigare utgå med ett belopp, som motsvarar den genomsnittliga vårdkostnaden vid vissa av landstingskommunens egna sjukhus, förhöjd med 3,6 %. Landstingskommunen skall a conto betala 25 milj. kr. för månad under år 1978. Slutavräkning för år 1977 skall ske snarast möjligt.

Överenskommelsen om *investeringsbidrag* innefattar bl. a. en slutreglering av landstingskommunens bidrag för perioden den 1 januari 1974–den 31 december 1976. Landstingskommunen har erlagt 27 milj. kr. a conto. Det slutligt fastställda beloppet utgör ca 25,4 milj. kr. För landstingskommunens del i investeringar före den 1 juli 1967 erläggs 1 325 000 kr. Överenskommelsen tar också upp vissa bestämmelser för byggnadskommittén för upprustning av karolinska sjukhuset, vilken började sin verksamhet den 1 september 1977. Landstingskommunen skall vidare a conto betala 25,6 milj. kr. under avtalstiden för sin del av kapitalkostnaderna.

De nya drift- och investeringsöverenskommelserna är i allt väsentligt uppbyggda på samma sätt som föregående överenskommelser.

Överenskommelserna om driftbidrag och investeringsbidrag för karolinska sjukhuset föranleder inte någon erinran från min sida. Jag förordar att de godkänns.

3 Uppgörelse om flyttning av viss läkarutbildning m. m. vid Serafimerlasarettets nedläggning

Regeringen har den 26 januari 1978 med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1977/78:3, SoU 1977/78:8, rskr 1977/78:27) bl. a. godkänt avtal mellan staten och Stockholms läns landstingskommun om läkarutbildning och forskning i Stockholms län (LUA 77 Stockholm). Avtalet gäller för åren 1977 och 1978.

Serafimerlasarettet var vid avtalets ingående upplåtet för läkarutbildning och forskning. Den grundläggande läkarutbildningen vid Serafimerlasarettet omfattar vissa ämnen under tredje studieåret (det s. k. propedeutiska stadiet) samt ämnena medicin och kirurgi m. m. under fjärde studieåret. Utbildningskapaciteten är 90 studerande per år.

Enligt 1 § 2. LUA 77 Stockholm bestämmer parterna i samråd vilka enheter inom sjukvårdsorganisationen som skall tagas i anspråk för läkarutbildning och för forskning. Omdispositioner föranleder inte ändring av driftersättningen till landstingskommunen.

Stockholms läns landstingskommun har anmält sin avsikt att lägga ner Serafimerlasarettet omkring årsskiftet 1979/80.

Statens förhandlingsnämnd har med förutnämnda skrivelse den 10 april 1978 (bilaga 2 till regeringsprotokollet i detta ärende) för regeringens prövning lämnat över även en principöverenskommelse med anledning av Serafimerlasarettets nedläggning. Principöverenskommelsen har tagits in i protokoll, fört vid överläggningar den 30 mars 1978 mellan statens förhandlingsnämnd och företrädare för Stockholms läns landstingskommun angående frågor om investeringsersättning enligt 5 § LUA 77 Stockholm m. m. till följd av vissa omdispositioner beträffande upplåtna enheter inom landstingsområdet. Förhandlingsprotokollet med bilagd investeringsöverenskommelse bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga 5*.

Enligt uppgörelsen skall läkarutbildningen vid Serafimerlasarettet och – såvitt avser klinisk propedeutik – S:t Eriks sjukhus överflyttas till Danderyds sjukhus vårterminen 1980 under det att tjänsterna som professor i medicin och kirurgi samt som biträdande professor i klinisk bakteriologi, klinisk fysiologi och klinisk kemi skall placeras vid Huddinge sjukhus. Vissa övergångsåtgärder m. m. skall vidtas.

Enligt uppgörelsen skall vidare viss forskning och forskarutbildning kunna förekomma vid Södersjukhuset och Danderyds sjukhus.

Jag har erfarit att chefen för utbildningsdepartementet kommer att i budgetpropositionen 1979 föreslå regeringen att inhämta riksdagens bemyndigande att inrätta en personlig tjänst som professor i medicin vid karolinska institutet, förenad med tjänst som överläkare vid karolinska sjukhuset för professorn Gunnar Biörck, som nu innehar den professur i medicin, vilken placeras vid Huddinge sjukhus. Biörck uppnår den nedre gränsen för pensioneringsperioden år 1981.

En överenskommelse om statlig investeringsersättning enligt 5 § 1. LUA 77 Stockholm har träffats varigenom ersättningen från staten har fastställts för erforderliga lokaler och utrustning vid Danderyds sjukhus med anledning av överflyttningen. Ersättningsbeloppet uppgår till 10 milj. kr. i kostnadsläget november 1977, sedan avdrag har gjorts för avlösning av vissa statens investeringskostnader vid Serafimerlasarettet, S:t Eriks sjukhus och Sabbatsbergs sjukhus m. m.

Jag vill peka på att staten enligt LUA 77 Stockholm och uppgörelsen har rätt att vid avtalstidens slut kräva tillbaka viss del av investeringsersättningen till Danderyds sjukhus om lokalerna inte längre skulle tas i anspråk för läkarutbildning.

Beträffande de närmare detaljerna hänvisar jag till förhandlingsnämndens skrivelse och förhandlingsprotokollet.

Jag vill emellertid här nämna något om den diskussion som har föregått den nu träffade uppgörelsen.

Riksdagen tog ställning för en koncentration av mer speciell medicinsk utbildnings- och forskningsverksamhet i stockholmsområdet till karolinska sjukhuset och Huddinge sjukhus vid sitt beslut i anledning av prop. 1969:137 (SU 1969:187, rskr 1969:421) angående ökad läkarutbildning i stockholmsområdet.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) överlämnade år 1974 betänkandet Framtida förläggning av Serafimerlasarettets utbildnings- och forskningsresurser (UKÄ-rapport nr 2/1974). I betänkandet föreslås bl. a. en koncentration av forskningsresurserna i stockholmsområdet till – i princip – karolinska sjukhuset och Huddinge sjukhus. UKÄ ansåg emellertid att principbeslut borde fattas om att både utbildnings- och forskningsresurserna vid Serafimerlasarettet skulle överflyttas till Danderyds sjukhus när erforderliga lokaler kunde ställas till förfogande. Socialstyrelsen, nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande och medicinska fakulteten vid karolinska institutet anslöt sig däremot i remissyttranden till de i betänkandet framförda förslagen.

En utredning om förläggning av läkarutbildning vid Serafimerlasarettet vid en nedläggning av sjukhuset under budgetåret 1979/80 har lagts fram i juni 1977. Utredningen har gjorts av en arbetsgrupp med företrädare för karolinska institutet, landstingskommunens hälso- och sjukvårdsnämnd samt nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande. Arbetsgruppen föreslår en överflyttning av nuvarande läkarutbildning vid Serafimerlasarettet och S:t Eriks sjukhus till Danderyds sjukhus.

Frågan har också under våren 1977 behandlats av riksdagens socialutskott med anledning av en motion om den fortsatta verksamheten vid Serafimerlasarettet (SoU 1976/77:39). I motionen hemställdes att riksdagen skulle som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen hade anförts om att staten tills vidare borde åta sig ansvaret för Serafimerlasarettets fortsatta

bestånd och verksamhet. Enligt utskottets mening var en förutsättning för att Serafimerlasarettet skall kunna läggas ned att likvärdiga resurser för sammanhållen utbildning och forskning kunde beredas på annat håll inom sjukvårdsområdet. Riksdagen avlog motionen.

Rektorsämbetet vid karolinska institutet ansluter sig i skrivelse den 6 mars 1978 till förslaget om överflyttning av läkarutbildningen till Danderyds sjukhus och förordar samtidigt bl. a. att tjänsterna som professor och biträdande professor, som är placerade vid Serafimerlasarettet, flyttas huvudsakligen till Huddinge sjukhus.

Högskolereformen (prop. 1975:9, UbU 1975:17, rskr 1975:179 och prop. 1976/77:59, UbU 1976/77:20, rskr 1976/77:246) har bl. a. medfört, att institutionsindelningen och därmed sammanhängande frågor numera i första hand är angelägenheter för högskoleenheter. Karolinska institutets förslag om placeringen av ifrågavarande tjänster ligger till grund för principöverenskommelsen.

Med hänsyn till nu redovisade omständigheter anser jag, efter samråd med chefen för utbildningsdepartementet, att uppgörelsen om viss omdisposition inom de för läkarutbildningen m. m. upplåtna enheterna inom Stockholms läns landstingsområde bör godtagas.

Det ankommer på regeringen att för statens del godkänna protokollet med bilagd investeringsöverenskommelse.

Riksdagen bör emellertid beredas tillfälle att avge yttrande över vad jag har anfört om flyttning av viss läkarutbildning m. m. vid nedläggning av Serafimerlasarettet.

Jag vill i detta sammanhang slutligen nämna att socialdepartementets sjukvårdsdelegation har den 8 december 1977 uppdragit åt socialstyrelsen att redovisa ett material, som kan utgöra underlag för ställningstagande till behovet av en analys av läkarbehovet för perioden 1990 – 2000.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga förslag till

1. lag om ändring i sjukvårdslagen (1962:242),

dels att bemyndiga regeringen att godkänna

2. överenskommelsen mellan staten och Stockholms läns landstingskommun om investeringsbidrag enligt 5 § samarbetsavtalet om karolinska sjukhuset,

3. överenskommelsen mellan staten och Stockholms läns landstingskommun om driftbidrag enligt 8 § samarbetsavtalet om karolinska sjukhuset,

Jag hemställer vidare att regeringen bereder riksdagen tillfälle

4. att ta del av vad jag har anfört i det föregående om inriktning mot primärvård av en professur i socialmedicin vid karolinska institutet m. m.

5. att avge yttrande över vad jag har anfört om flyttning av viss läkarutbildning m. m. vid nedläggning av Serafimerlasarettet.

Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredraganden har anfört för den åtgärd eller det ändamål som föredraganden har hemställt om.

Bilaga 1

Protokoll, fört vid förhandlingar den 20 januari 1978 mellan statens förhandlingsnämnd och företrädare för Stockholms läns landstingskommun om förläggning av socialmedicinsk verksamhet till vårdcentral inom landstingsområdet.

Närvarande

Statens förhandlingsnämnd (SFN) Svante Englund, Willi Barenthin, Bo Stenfors, Sture Jansson

Stockholms läns landstingskommun (SLL) Nils Bergkvist, Lars Ytterborn, Kaj Hammarmyr, Gunnar Lundberg

1 §

Universitets- och högskoleämbetet har i skrivelse den 31 januari 1977 föreslagit att en ledigbliven professur i socialmedicin vid karolinska institutet (KI), förenad med överläkartjänst vid karolinska sjukhuset, återbesätts med oförändrad benämning samt förenas med tjänst som distriktsläkare i socialmedicin med placering vid vårdcentral inom SLL.

Med anledning härav har regeringen den 7 juli 1977 uppdragit åt SFN att ta upp förhandlingar med SLL om förutsättningarna för en placering vid vårdcentral inom landstingsområdet av en professur i socialmedicin vid KI.

2 §

SLL är beredd att medge att ifrågavarande professur förenas med en tjänst som distriktsläkare i socialmedicin inom SLL:s nordvästra förvaltningsområde från den tidpunkt då den blivande ordinarie innehavaren av professuren tillträder sin tjänst. Tjänsten förutsätts bli placerad vid en planerad vårdcentral i kvarteret Kronan i Sundbyberg, när lokalerna där kan tagas i bruk.

SLL är vidare beredd att vid projekteringen av den byggnad till vilken vårdcentralen skall förläggas tillgodose statens önskemål om följande särskilda lokaler för socialmedicin, nämligen kontorsrum m. m. inom en programyta av 475 m² samt undersökningsrum m. m. inom en programyta av 50 m². Vidare skall staten få tillgång till en inom byggnaden planerad föreläsningssal.

SLL skall vid projekteringen samråda med nämnden för undervisnings-sjukhusens utbyggande (NUU).

3 §

För den socialmedicinska verksamheten vid vårdcentralen skall tillämpas vid varje tidpunkt gällande läkarutbildningsavtal.

Staten är beredd att i särskild investeringsöverenskommelse förbinda sig att ersätta SLL för den andel i hyreskostnaden för vårdcentralen som svarar mot omfattningen av de lokaler som tillkommit på statens begäran enligt 2 § samt att stå för hela kostnaden för förstagångsutrustning av dessa lokaler. Vidare är staten beredd att ersätta SLL för hälften av SLL:s kostnader för hyra och förstagångsutrustning för den planerade föreläsningssalen.

4 §

Vad i detta protokoll överenskommits gäller under förutsättning av regeringens och Stockholms läns landstings godkännande.

Detta protokoll är upprättat i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Vid protokollet

Sture Jansson

Justeras

Svante Englund

N. Bergkvist

Bilaga 2

Statens förhandlingsnämnds skrivelse den 10 april 1978 till regeringen (socialdepartementet):

Överenskommelser enligt 5 och 8 §§ samarbetsavtalet 1975-03-10 om karolinska sjukhuset, m. m.

(2 överenskommelser, 1 kopia av protokoll med bilagd överenskommelse)

Statens förhandlingsnämnd (SFN) underställer regeringen för prövning överenskommelse om investeringsbidrag enligt 5 § samarbetsavtalet 1975-03-10 om karolinska sjukhuset (KS)

överenskommelse om driftbidrag enligt 8 § samma samarbetsavtal protokoll, fört vid överläggningar den 30 mars 1978 angående frågor om investeringsersättning enligt 5 § LUA 77 Stockholm till följd av vissa omdispositioner beträffande upplåtna enheter inom Stockholms läns landstingsområde, med bilagd

överenskommelse nr 2 om statlig investeringsersättning enligt 5 § 1. LUA 77 Stockholm.

Överenskommelserna om KS och de överenskommelser som innefattas i protokollet har träffats med företrädare för Stockholms läns landstingskommun (SLL) och gäller under förbehåll att de godkänns av regeringen och av Stockholms läns landsting.

Förhandlingsuppdrag m. m.

Regeringen uppdrog den 4 september 1975 åt SFN att med berörda landstingskommuner och Gotlands kommun förhandla om avtal rörande samarbete beträffande KS.

Vidare har regeringen den 22 december 1977 förordnat att handlingarna i ett av SLL anhängiggjort ärende om den framtida förläggningen av Serafimerlasarettets befintliga resurser för läkarutbildning m. m. skall överlämnas till SFN.

Överenskommelserna om KS

Regeringen godkände den 25 september 1975 ett avtal mellan staten och SLL om samarbete beträffande KS samt överenskommelser om investeringsbidrag enligt 5 § avtalet och om driftbidrag enligt 8 § avtalet (prop. 1975:79, SoU 1975:13, rskr 1975:189). Enligt avtalet, samarbetsavtalet, skall SLL

ersätta staten kostnaderna dels enligt 5 § samarbetsavtalet för upprustning av KS enligt särskild överenskommelse om investeringsbidrag i den mån fråga är om upprustningsåtgärder som godkänts av SLL, dels enligt 8 § samarbetsavtalet för vård på sjukhuset av patienter från SLL:s sjukvårdsområde enligt särskild överenskommelse om driftbidrag. SLL:s investeringsbidrag skall utgå i form av amortering och ränta på den del av kostnaderna som belöper på SLL.

De på grundval av samarbetsavtalet år 1975 träffade överenskommelserna om investeringsbidrag och driftbidrag gällde till och med utgången av år 1976. Enligt bestämmelserna i dessa överenskommelser har SLL efter den 31 december 1976 i avvaktan på nya överenskommelser betalat a conto dels 4,5 milj. kr. för halvår som ersättning för investeringar i byggnader och utrustning, m. m. vid KS, dels 18,5 milj. kr. för månad som ersättning för vården.

De nu träffade överenskommelserna gäller ersättningar från SLL till staten under åren 1977 och 1978. De är i allt väsentligt uppbyggda på samma sätt som föregående överenskommelser.

Överenskommelsen om *investeringsbidrag* innefattar bl. a. en slutreglering av SLL:s bidrag för perioden den 1 januari 1974 – den 31 december 1976. SLL har a conto erlagt 27 milj. kr. Det slutligt fastställda beloppet utgör ca 25,4 milj. kr. För SLL:s del i investeringar före den 1 juli 1967 erläggs 1 325 000 kr. avseende åren 1977 och 1978. SLL skall vidare a conto betala sammanlagt 25,6 milj. kr. under 1977 och 1978 för sin del av kapitalkostnaderna. – Överenskommelsen tar också upp vissa bestämmelser avseende byggnadskommittén för upprustning av KS. I denna, som började sin verksamhet den 1 september 1977, ingår tio ledamöter, varav hälften utsetts bland de av SLL valda ledamöterna eller suppleanterna i direktionen för KS. Såsom ordförande har utsetts en av ledamöterna från SLL.

Överenskommelsen om *driftbidrag* innebär att ersättning för vården skall under 1977 och 1978 liksom tidigare utgå med ett belopp som motsvarar den genomsnittliga vårdkostnaden vid vissa av SLL:s egna sjukhus, förhöjd med 3,6 %. Betalningarna a conto för år 1978 har fastställts till 25 milj. kr. per månad.

Överenskommelser till följd av vissa omdispositioner beträffande upplåtna enheter

Regeringen godkände den 26 januari 1978 bl. a. avtal mellan staten och SLL om läkarutbildning och forskning i Stockholms län, LUA 77 Stockholm (prop. 1977:78/3, SoU 1977/78:8, rskr 1977/78:27).

Enligt 1 § 2. LUA 77 Stockholm bestämmer parterna i samråd vilka enheter inom sjukvårdsorganisationen som skall tagas i anspråk för läkarutbildning och för forskning. I anmärkning till denna punkt anges att bl. a. Serafimerlasarettet vid avtalets ingående var upplåtet för läkarutbildning och för

forskning samt att omdispositioner som parterna kommer överens om under avtalstiden inte skall föranleda ändring av den driftersättning som utgår till kommunen enligt avtalet.

SLL har anmält sitt belsut att lägga ner Serafimerlasarettet omkring årsskiftet 1979/80. Detta medför att en överenskommelse mellan parterna krävs i fråga om bl. a. den framtida förläggningen av den läkarutbildning och forskning som nu finns vid Serafimerlasarettet. Utöver vad som framgår av förhandlingsprotokollet och den därtill fogade investeringsöverenskommelsen vill SFN lämna följande kompletterande uppgifter.

Den del av den *grundläggande läkarutbildningen* som är förlagd till Serafimerlasarettet omfattar dels ämnena klinisk kemi och klinisk fysiologi under tredje studieåret (det s. k. propedeutiska stadiet) för 90 studerande per år, dels hela fjärde studieåret (medicin-kirurgiåret) för samma studentantal.

Den i 2 § 2. i det nu överlämnade förhandlingsprotokollet nämnda Serafenutredningen diskuterade ingående frågan om den framtida förläggningen av den grundläggande läkarutbildning som nu är förlagd till Serafimerlasarettet. Utredningen fann en förläggning av läkarutbildningen under fjärde studieåret till Danderyds sjukhus klart överlägsen andra alternativ. Utredningen fann också goda förutsättningar föreligga att förlägga utbildningen under tredje studieåret i klinisk kemi och klinisk fysiologi till Danderyds sjukhus. Då denna utbildning bedrivs parallellt med utbildningen i klinisk propedeutik vid S:t Eriks sjukhus, borde dock enligt utredningen den framtida förläggningen av utbildningen i klinisk propedeutik, klinisk kemi och klinisk fysiologi övervägas i ett sammanhang.

I Serafenutredningens betänkande redovisades ett lokalprogram som omfattade ca 1 700 m² programyta, varav 450 m² för utbildningen i klinisk propedeutik, klinisk kemi och klinisk fysiologi under tredje studieåret och 1 250 m² för utbildningen under fjärde studieåret. Detta program hade upprättats enligt samma principer som de program som låg till grund för principuppgörelsen i motsvarande fråga vad gäller läkarutbildningen vid Södersjukhuset (se prop. 1969:137 s. 24) och med beaktande av den lokalplanering som därefter hade gjorts för Södersjukhusets del. Serafenutredningen framhöll, att de lokaler som tagits upp i programmet visade det tillskott som behövdes om befintliga utrymmen för liknande ändamål var fullt utnyttjade. Utrymmena var inte tänkta att reserveras för läkarutbildningen. Det samlade beståndet av föreläsningslokaler, demonstrationsrum, undervisningslaboratorier, undersökningsrum etc. borde i det dagliga arbetet betraktas som gemensamma för förekommande sjukvårds- och utbildningsaktiviteter.

Under våren 1977 gjorde SLL:s hälso- och sjukvårdsförvaltning en genomgång av lokalproblemen vid Danderyds sjukhus. Därvid togs bl. a. upp de lokalbehov som skulle föranledas av en överflyttning till Danderyds

sjukhus av läkarutbildningen vid Serafimerlasarettet och, såvitt avser klinisk propedeutik, vid S:t Eriks sjukhus. Önskemålen från sjukhusets olika kliniker och avdelningar i denna del diskuterades med bl. a. företrädare för nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande (NUU). Resultatet av genomgången redovisades i maj 1977 i en s. k. generalplaneskiss för Danderyds sjukhus. Av denna framgår att önskemål framförts om ökade lokaler om sammanlagt ca 9 500 m² programyta, varvid 2 200 m² motiverats med läkarutbildningens behov.

I juni 1977 redovisade en arbetsgrupp med företrädare för karolinska institutet (KI), SLL:s hälso- och sjukvårdsnämnd samt NUU en utredning med analys av skilda alternativ till framtida förläggning av nuvarande läkarutbildning vid Serafimerlasarettet. I likhet med Serafenuutredningen fann arbetsgruppen en förläggning till Danderyds sjukhus vara att föredra framför t. ex. alternativ som innebar en koncentration av utbildningen till befintliga tre utbildningsenheter, dvs. KS, Södersjukhuset och Huddinge sjukhus (HS) eller en flyttning till S:t Görans sjukhus. Gruppen framhöll bl. a., att utvecklingen av SLL:s sjukvårdsstruktur alltsedan storlandstingets tillkomst 1971 baserats på de fyra sjukhusen av centrallasarettsskärakt, nämligen KS, Södersjukhuset, HS och Danderyds sjukhus, och att SLL:s planering sålunda är inriktad på en fortsatt utveckling och komplettering av Södersjukhuset och Danderyds sjukhus. Vidare framhölls att Danderyds sjukhus har en sjukvårdsstruktur som väl skulle tillgodose utbildningsbehoven för kursen i klinisk propedeutik samt under medicin-kirurgiåret. Arbetsgruppen erinrade också om att läkarutbildning i infektionssjukdomar, obstetrik och gynekologi samt psykiatri redan är förlagd till Danderyds sjukhus. En överflyttning av läkarutbildningen från Serafimerlasarettet till Danderyds sjukhus borde enligt arbetsgruppen medföra att även kursen i klinisk propedeutik vid S:t Eriks sjukhus fördes över till Danderyds sjukhus. Gruppen ansåg, att den yta som angivits för läkarutbildningen i ovannämnda generalplaneskiss var tillräcklig efter smärre justeringar.

KI har i skrivelse till regeringen den 6 mars 1978 uttalat sin anslutning till förslaget att här ifrågasvarande grundutbildning flyttas till Danderyds sjukhus.

NUU har följt den fortsatta lokalplaneringen för Danderyds sjukhus. Med tillämpning av samma principer som låg till grund för ovannämnda uppgörelse om Södersjukhuset har NUU bedömt det rimligt att för läkarutbildning vid Danderyds sjukhus räkna med en programyta av ca 2 000 m² vid en liknande uppgörelse om detta sjukhus. En stor del av denna yta avser lokaler som måste ligga inom eller i direkt anslutning till vårdavdelningar, mottagningar och andra arbetsenheter. Gemensamma undervisningslokaler med tillhörande uppehållsutrymmen m. m. samt laboratorier m. m. för utbildningen i klinisk kemi och klinisk fysiologi har dock föreslagits bli förlagda till det översta planet (plan 5) i en planerad nybyggnad (hus 18) vid sjukhuset. Vidare har omklädningsutrymmen för samtliga studerande

föreslagits bli förlagda till plan 0 i denna nybyggnad. Ifrågavarande utrymmen i hus 18 motsvarar ungefär hälften av ovannämnda programyta av ca 2 000 m².

Vad beträffar frågan om placering av den *forskningsverksamhet* som f. n. finns vid Serafimerlasarettet vill SFN först erinra om att riksdagen vid beslut i anledning av prop. 1969:137 (SU 187, rskr 421) angående ökad läkarutbildning i Stockholmsområdet tog ställning för en koncentration av mer speciell medicinsk utbildnings- och forskningsverksamhet i Stockholmsområdet till KS och HS.

Även Serafenutredningen uttalade att en koncentration av särskilda forskningsresurser och fasta forskartjänster till i princip KS och HS var att föredra framför en uppsplittring av de befintliga resurserna på flera sjukhus. Vid remissbehandlingen anförde utbildningsnämnden vid KI:s medicinska fakultet att utbildningen såväl lokal- som verksamhetsmässigt behövde nära kontakt med den medicinska forskningen. UKÄ ansåg att principbeslut borde fattas att både utbildnings- och forskningsresurserna skulle överflyttas till Danderyds sjukhus vid den tidpunkt då erforderliga lokaler kunde ställas till förfogande. Socialstyrelsen, NUU och SLL samt KI:s medicinska fakultet anslöt sig däremot till Serafenutredningens uppfattning.

Riksdagens socialutskott har med anledning av en motion (1976/77:702) om att staten tills vidare borde ta på sig ansvaret för Serafimerlasarettets fortsatta bestånd och verksamhet uttalat bl. a. följande (SoU 1976/77:39):

”Den kliniska utbildningen av läkare och den kliniska forskningen i vårt land bedrivs till övervägande del vid kommunala undervisningssjukhus på grundval av samarbetsavtal mellan staten och sjukvårdshuvudmännen. En grundläggande princip i dessa avtal, som innebär att sjukvårdshuvudmännen mot vissa ersättningar ställer personal, lokaler och utrustning m. m. till förfogande för utbildnings- och forskningsändamål, är att staten och sjukvårdshuvudmännen i samråd bestämmer vilka sjukvårdsenheter som skall tas i anspråk för läkarutbildningen och forskningen. Utskottet anser sig ha anledning räkna med att den strävan till samförstånd som hitintills ådagalagts, då det gäller att tillgodose läkarutbildningens och forskningens behov, kommer att prägla även de förhandlingar som krävs för en flyttning av läkarutbildningen och forskningen från Serafimerlasarettet. Enligt utskottets mening är en förutsättning för att Serafimerlasarettet skall kunna läggas ned att likvärdiga resurser för sammanhållen utbildning och forskning kan beredas på annat håll inom sjukvårdsområdet. Ett alternativ som bör övervägas är den av motionärerna aktualiserade lösningen med en överflyttning av verksamheten till S:t Görans sjukhus. Då frågan om hur den läkarutbildning och forskning som nu bedrivs vid Serafimerlasarettet skall tryggas i framtiden är en fråga som i enlighet med det anförda måste lösas genom förhandlingar mellan staten och Stockholms läns landsting erfordras f. n. inte någon åtgärd av riksdagen med anledning av motionen 1976/77:702.”

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan att avslå motionen.

Vid Serafimerlasarettet är placerade fem tjänster som professor och biträdande professor. Dessa tjänster utgörs av en tjänst som professor i medicin och en i kirurgi samt en tjänst som biträdande professor i klinisk kemi, en i klinisk fysiologi och en i klinisk bakteriologi.

KI har i sin skrivelse till regeringen den 6 mars 1978 framlagt förslag om den framtida placeringen av de vid Serafimerlasarettet befintliga forskningsresurserna. Mot bakgrund av den specialisering som skett vid HS och de lokalresurser som tillförts detta sjukhus finner KI det vara naturligt och angeläget att resurser för klinisk forskning i större utsträckning än vad som hittills varit möjligt placeras vid HS så att sjukhuset kan utnyttjas för klinisk forskning i lika hög grad som det andra stora undervisningssjukhuset i Stockholmsområdet, KS. Enligt KI:s synsätt innebär en koncentration av befintliga forskningsresurser till två stora enheter ett för KI och samhället mer optimalt resursutnyttjande än en utspridning av dessa på ett flertal sjukhus. Sammanfattningsvis anser KI att tjänsterna som professor och biträdande professor bör flyttas huvudsakligen till HS.

SFN vill erinra om att högskolereformen medfört bl. a. den förändringen i jämförelse med tidigare ordning att frågor om institutionsindelning och därmed sammanhängande frågor i första hand är angelägenheter för högskoleenheterna. Eftersom placeringen av nu aktuella forskartjänster har betydelse för avtalsregleringen, har det av KI framförda förslaget lagts till grund för förhandlingarna.

Under förhandlingarna har diskuterats även andra alternativ till placering av utbildningen och forskningen än de som föreslagits av Serafenutredningen, ovannämnda arbetsgrupp och KI. Uppgifter som inhämtats från SLL har dock klart visat att andra alternativ är praktiskt synnerligen svåra att genomföra och mycket kostnadskrävande. Som exempel kan nämnas att ovannämnda arbetsgrupp redovisade att omfattande investeringar skulle krävas för att tillgodose enbart grundutbildningens behov vid S:t Görans sjukhus och att ändamålsenliga undervisningslokaler inte beräknades kunna finnas tillgängliga förrän tidigast mot slutet av 1980-talet.

Mot den ovan redovisade bakgrunden har parterna i en principöverenskommelse, som tagits in i det nu överlämnade förhandlingsprotokollet, enats om att läkarutbildningen vid Serafimerlasarettet och, såvitt avser klinisk propedeutik, vid S:t Eriks sjukhus vårterminen 1980 skall överflyttas till Danderyds sjukhus under det att tjänsterna som professor och biträdande professor skall placeras vid HS. Övergångsvis skall dock tjänsten som biträdande professor i klinisk bakteriologi placeras vid Roslagstulls sjukhus. I 3 § 2. andra stycket protokollet har tagits in en bestämmelse som ger staten rätt att ta upp förhandlingar om annan placering än vid HS av tjänsterna som biträdande professor i klinisk fysiologi och klinisk kemi.

Vad som ovan redovisats rörande lokalplaneringen för Danderyds sjukhus ligger till grund för överenskommelsen nr 2 om statlig investeringsersättning enligt 5 § 1. LUA 77 Stockholm. I denna har statens ersättning fastställts för erforderliga lokaler och utrustning vid Danderyds sjukhus med anledning av överflyttningen. Ersättningsbeloppet uppgår till 10 milj. kr. i kostnadsläget november 1977, sedan avdrag gjorts för avlösning av vissa statens investeringskostnader vid Serafimerlasarettet, S:t Eriks sjukhus och Sabbatsbergs sjukhus m. m. I 5 § förhandlingsprotokollet har fastslagits att en återbetalningsregel motsvarande 5 § 3. LUA 77 Stockholm skall tillämpas på statens investeringsersättning för åtgärder vid Danderyds sjukhus, dvs. om lokalerna sedermera inte skulle behöva utnyttjas för läkarutbildning.

Överflyttningen av forskningsresurserna från Serafimerlasarettet till Huddinge sjukhus skall enligt 6 § protokollet inte föranleda några krav från staten på särskilda investeringar och ej heller några krav från SLL på särskild investeringsersättning.

KI har i sin skrivelse den 6 mars 1978 uttalat sig för att samtliga undervisningskliniker bör få forskningsanknytning och ansluter sig därvid till yrkanden som av UHÄ framfördes i anslutning till förhandlingarna om LUA 77 (se SFN:s skrivelse 1977-06-23 till regeringen, s. 4 och 7). Parterna har nu i 3 § 3. protokollet uttalat att vid Södersjukhuset och Danderyds sjukhus skall kunna förekomma viss forskning och forskarutbildning. Staten förklarar sig dock inte ställa krav på särskilda resurser i form av apparatur och/eller lokalyta för forskning vid dessa sjukhus. Beträffande forskningsaktiviteter som kräver särskilda resurser hänvisas i enlighet med bl. a. riksdagens ställningstagande 1969 till KS och HS.

Hemställan

SFN hemställer att regeringen godkänner överlämnade överenskommelser om KS samt vad som överenskommit i förhandlingsprotokollet den 30 mars 1978.

Sedan Stockholms läns landsting godkänt överenskommelserna och besluten vunnit laga kraft, kommer SFN att anmäla detta till socialdepartementet.

Bilaga 3

Överenskommelse om driftbidrag enligt 8 § samarbetsavtalet 1975-03-10 om karolinska sjukhuset*Överenskommelse*

mellan svenska staten och Stockholms läns landstingskommun om driftbidrag enligt 8 § samarbetsavtalet 1975-03-10 om karolinska sjukhuset.

1. Stockholms läns landstingskommun, nedan kallad landstinget, erlägger under åren 1977 och 1978 ersättning till staten för vård på karolinska sjukhuset av patienter tillhörande landstingets sjukvårdsområde på sätt nedan sägs.

2. Ersättning utgår för år med det belopp som erhålles genom att det antal vård dagar vid sjukhuset som under året belöper på patienter, inklusive militärpatienter, från landstingets sjukvårdsområde multipliceras med den med 3,6 procent förhöjda genomsnittliga vård dagkostnaden vid Danderyds sjukhus, Huddinge sjukhus, Sabbatsbergs sjukhus, S:t Eriks sjukhus, S:t Görans sjukhus och Södersjukhuset samt

det sålunda erhållna bruttobeloppet reduceras med dels av sjukhuset för berörda patienter debiterade patientavgifter för slutna vård, dels ett belopp motsvarande patientavgifter för slutna vård avseende ovan angivna militärpatienter.

Vid beräkningen av den genomsnittliga vård dagkostnaden skall lönebikostnaderna beräknas på samma sätt och enligt samma procenttal som gäller för det statliga lönekostnadspåslägget under senare hälften av respektive kalenderår.

Vid beräkning av ersättningen skall i övrigt iakttagas vad som sägs i en av parterna den 6 mars 1975 gemensamt upprättad promemoria.

3. Karolinska sjukhuset skall beredas tillfälle att granska de i 2 ovan angivna sjukhusens räkenskaper och underlaget i övrigt för beräkning av den genomsnittliga vård dagkostnaden.

4. Slutavräkning avseende år 1977 skall ske snarast möjligt efter det att denna överenskommelse vunnit laga kraft.

I övrigt erlägger landstinget den 25 i varje månad under år 1978 ersättning a conto med 25 000 000 kronor. Därvid skall beaktas att så snart överenskommelsen vunnit laga kraft justering skall ske av tidigare betalningar a conto under år 1978 samt att reduktion med patientavgifter enligt 2 ovan skall ske först i samband med slutavräkning.

5. Vad som stadgas i 4 ovan om betalning av 25 000 000 kronor varje månad skall i förekommande fall gälla för betalningar a conto efter den 31 december 1978 intill dess ny överenskommelse träffas.

6. Denna överenskommelse gäller under förbehåll att den godkännes av regeringen och av Stockholms läns landsting genom beslut som vinner laga kraft.

Denna överenskommelse är upprättad i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm den 30 mars 1978

För svenska staten
Statens förhandlingsnämnd

För Stockholms läns lands-
tingskommun

Svante Englund
Sture Jansson

Knut Nilsson

N. Bergkvist

Bilaga 4

Överenskommelse om investeringsbidrag enligt 5 § samarbetsavtalet 1975-03-10 om karolinska sjukhuset*Överenskommelse*

mellan svenska staten och Stockholms läns landstingskommun om investeringsbidrag enligt 5 § samarbetsavtalet 1975-03-10 om karolinska sjukhuset.

1 Stockholms läns landstingskommun, nedan kallad landstinget, erlägger under åren 1977 och 1978 ersättning till staten för kostnader för investeringar i byggnader och utrustning, m. m. vid karolinska sjukhuset på sätt nedan sägs.

1.1 För investeringar bokförda före den 1 juli 1967 erlägger landstinget 1 325 000 kronor så snart denna överenskommelse vunnit laga kraft.

Anmärkning

Sedan landstinget erlagt ovan nämnda belopp återstår per den 1 januari 1979 ett ej amorterat belopp för byggnadsinvesteringar på cirka 4 330 000 kronor. När detta belopp jämte ränta erlagts, har staten inga ytterligare krav på landstinget för investeringar vid sjukhuset före den 1 juli 1967.

1.2 För investeringar bokförda efter den 1 juli 1967 erlägger landstinget dels för perioden den 1 januari 1974 – den 31 december 1976 ett belopp av 25 377 880 kronor, dels för perioden den 1 januari 1977 – den 31 december 1978 a conto ett belopp av 12 800 000 kronor per år.

Protokollsanteckning

Till grund för beräkningen av beloppet på 25 377 880 kronor ligger de verkliga investeringskostnaderna under perioden den 1 juli 1967 – den 31 december 1976 med avdrag av 25 procent för läkarutbildning och forskning. För återstående belopp har med utgångspunkt i en amorteringstid av 30 år för byggnader och 10 år för utrustning samt med en räntesats av 6 procent för investeringar bokförda före år 1974 och 7,25 procent för investeringar 1974–1976 beräknats en årlig kapitaltjänstkostnad. Av denna kostnad har landstinget påförts så stor del som motsvarar det på landstinget varje år belöpande antalet vård dagar i förhållande till det totala antalet vård dagar på sjukhuset.

Vid beräkning av a contobeloppet av 12 800 000 kronor har tillämpats samma beräkningsgrunder men med en räntesats av 9 procent för investe-

ringar 1974–1978. För åren 1977 och 1978 grundas beräkningarna på en uppskattning av den årliga investeringsvolymen. Landstingets andel av vårddagarna har beräknats till 90 procent.

2. I 1.2 angivna belopp skall erläggas av landstinget utan rekvisition på följande sätt.

När denna överenskommelse vunnit laga kraft tillgodoräknas landstinget 1 622 120 kronor utgörande skillnaden mellan 27 000 000 kronor som landstinget erlagt a conto enligt överenskommelsen den 10 mars 1975 och det slutligt fastställda beloppet för perioden den 1 januari 1974 – den 31 december 1976 om 25 377 880 kronor. Detta tillgodoräknade belopp får utgöra betalning a conto för perioden den 1 januari 1977 – den 31 december 1978, för vilken period landstinget under år 1977 har erlagt 9 000 000 kronor a conto och dessutom skall a conto utbetala 8 177 880 kronor så snart denna överenskommelse vunnit laga kraft och 6 800 000 kronor i december 1978.

3. Med beslut om godkännande av denna överenskommelse följer att landstinget godkänner de investeringar som gjorts åren 1974–1976.

Protokollsanteckning

Enligt 5 § andra stycket samarbetsavtalet 1975–03–10 erlägger landstinget ersättning till staten för upprustningsåtgärder som godkänts av landstinget.

En av regeringen tillkallad byggnadskommitté för upprustning av karo-linska sjukhuset har börjat sin verksamhet den 1 september 1977.

I de enskilda investeringsobjektens kostnader får inräknas administrativa kostnader hänförliga till byggnadskommitténs verksamhet o. d.

Byggnadskommittén skall före slutligt ställningstagande i kommittén inhämta landstingets yttrande över förslag till upprustningsåtgärd. Det förutsättes att kommittén inför landstingets beslut om flerårsbudget delger landstinget sina investeringsplaner.

4. Landstinget skall i förekommande fall efter den 31 december 1978 intill dess ny överenskommelse träffas halvårsvis i efterskott a conto under januari och juli månader erlägga investeringersättning med 7 000 000 kronor med första utbetalning i juli 1979.

5. Denna överenskommelse gäller under förbehåll att den godkännes av regeringen och av Stockholms läns landsting genom beslut som vinner laga kraft.

Denna överenskommelse är upprättad i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm den 30 mars 1978

För svenska staten
Statens förhandlingsnämnd

För Stockholms läns
landstingskommun

Svante Englund
Sture Jansson

Knut Nilsson

N. Bergkvist

Bilaga 5

Protokoll, fört vid överläggningar den 30 mars 1978 mellan statens förhandlingsnämnd och företrädare för Stockholms läns landstingskommun angående frågor om investeringersättning enligt 5 § LUA 1977 Stockholm m. m. till följd av vissa omdispositioner beträffande upplåtta enheter inom landstingsområdet

Närvarande:

Statens förhandlingsnämnd (SFN) Svante Englund, Bengt Söderqvist, Lars Ekholm, Gunnar Petri, Sture Jansson

Stockholms läns landstingskommun (SLL) Nils Bergkvist, Tord Bergstedt, Ulf Lagerström, Ulf Lennartsson, Lars Ytterborn

1 §

1. Enligt protokollsanteckning till 6 § det den 7 november 1972 mellan staten och SLL träffade avtalet om läkarutbildning i Stockholms län skall parterna taga upp särskilda förhandlingar om tillhandahållandet av resurser för läkarutbildningen och forskningen inom kommunens sjukvårdsorganisation efter det att Serafimerlasarettet icke längre står till förfogande.

2. Stockholms läns landsting har vid behandling av budgeten för åren 1978–1982 beslutat att Serafimerlasarettet skall läggas ner den 20 januari 1980.

SLL:s förvaltningsutskott har i skrivelse i oktober 1977 hos regeringen hemställt om förhandlingar om den framtida förläggningen av Serafimerlasarettets befintliga resurser för läkarutbildning m. m.

Till förvaltningsutskottets skrivelse finns fogad bl. a. en den 17 juni daterad utredning om förläggning av läkarutbildningen vid Serafimerlasarettet vid en nedläggning av sjukhuset under budgetåret 1979/80. Utredningen har gjorts av en arbetsgrupp med företrädare för karolinska institutet, SLL:s hälso- och sjukvårdsnämnd samt nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande (NUU).

Arbetsgruppen, som ej haft till uppgift att ta ställning till en placering av den nuvarande forskningsverksamheten vid Serafimerlasarettet, föreslår en överflyttning till Danderyds sjukhus av nuvarande läkarutbildning vid Serafimerlasarettet och, såvitt avser klinisk propedeutik, vid S:t Eriks sjukhus.

Regeringen har den 22 december 1977 förordnat att handlingarna i ärendet skall överlämnas till SFN.

2 §

1. Kungl. Maj:t uppdrog den 30 juni 1972 åt dåvarande universitetskanslers-ämbetet (UKÄ) att i samråd med socialstyrelsen, NUU, SFN och SLL utarbeta en långsiktig plan för placeringen och inriktningen av forsknings- och utbildningsresurserna vid Serafimerlasarettet.

För genomförande av utredningsuppdraget tillsatte UKÄ en utredning (Serafenutredningen) som avgav betänkandet *Framtida förläggning av Serafimerlasarettets utbildnings- och forskningsresurser* (UKÄ-rapport nr 2/1974). Efter remissbehandling överlämnade UKÄ med egna ställningstaganden betänkandet till Kungl. Maj:t med skrivelse den 11 september 1974.

2. Karolinska institutet har i skrivelse den 6 mars 1978 till regeringen sammanfattningsvis uttalat

att professurerna vid Serafimerlasarettet bör flyttas huvudsakligen till Huddinge sjukhus,

att grundutbildningen bör flyttas till Danderyds sjukhus och att därför erforderliga lokaler bör byggas,

och att samtliga undervisningskliniker bör få forskningsanknytning

3. Chefen för utbildningsdepartementet har den 16 mars 1978 förordnat att bl. a. de i 1. och 2. avsedda handlingarna i ärendet skall överlämnas till SFN.

3 §

1. Enligt 1 § 2. LUA 77 Stockholm bestämmer parterna i samråd vilka enheter inom sjukvårdsorganisationen som skall tagas i anspråk för läkarutbildning och för forskning.

2. Parterna enas om att den vid Serafimerlasarettet för närvarande bedrivna läkarutbildningen jämte utbildningen i klinisk propedeutik vid S:t Eriks sjukhus vårterminen 1980 skall överflyttas till Danderyds sjukhus, medan tjänsterna som professor i medicin och kirurgi samt som biträdande professor i klinisk bakteriologi, klinisk fysiologi och klinisk kemi skall placeras vid Huddinge sjukhus. Dock skall övergångsvis tjänsten som biträdande professor i klinisk bakteriologi placeras vid Roslagstulls sjukhus att överföras till Huddinge sjukhus senast samtidigt med infektionskliniken.

Om staten så begär, skall förhandlingar upptagas om annan placering än vid Huddinge sjukhus av tjänsterna som biträdande professor i klinisk fysiologi och klinisk kemi.

3. Vid Södersjukhuset och Danderyds sjukhus skall kunna förekomma viss forskning och forskarutbildning. Staten förklarar sig dock ej ställa krav på särskilda resurser i form av apparatur och/eller lokalyta för forskning vid dessa sjukhus. För sådana forskningsaktiviteter som kräver särskilda resurser hänvisas till karolinska sjukhuset och Huddinge sjukhus.

Vid Södersjukhuset och Danderyds sjukhus skall ej vara placerad tjänst som professor eller biträdande professor vid karolinska institutet. Ej heller skall där placeras annan statlig forskningstjänst, om ej överenskommelse därom träffas mellan SLL och institutet eller forskningsråd.

Protokollsanteckning

SLL avser att av sin totala driftersättning från staten enligt LUA låta viss del täcka kostnader för forskning vid Södersjukhuset och Danderyds sjukhus. SLL avser dock ej att vid kommande förhandlingar åberopa denna omständighet som grund för ökad total driftersättning enligt LUA.

4 §

1. Enligt 5 § 3. LUA 77 Stockholm är staten, om enhet inom SLL:s sjukvårdsorganisation icke längre skall tagas i anspråk för läkarutbildning och forskning, berättigad att vid avtalstidens slut kräva åter så stor del av de av SLL enligt LUA 77 och tidigare motsvarande avtal uppburna investeringsersättningarna som då återstår efter på visst sätt bestämda avskrivningar.

2. I investeringsöverenskommelsen den 7 november 1972 enligt 3 § 1. LUA Stockholm samma dag angavs särskilt att SLL vid överflyttning av läkarutbildning och forskning i patologi från Sabbatsbergs till Huddinge sjukhus skulle återbetala restvärdet av statliga ersättningar enligt överenskommelsen för ombyggnad av byggnaden för patologi vid Sabbatsbergs sjukhus. Ifrågavarande överflyttning ägde rum år 1976.

3. Numera tages Sabbatsbergs sjukhus i anspråk endast för läkarutbildning i obstetrik och gynekologi samt för obduktionsundervisning.

4. SLL har gentemot statens krav på återbetalning av investeringskostnader för Serafimerlasarettet åberopat jämkningsregeln i 5 § 3. andra stycket LUA 77 Stockholm under påpekande bl. a. att SLL endast hyr byggnaderna av Stockholms kommun, som förvärvade dem enligt avtal med staten år 1948, samt att upprustningen under 1960-talet gjorts under förutsättning att lasarettet skulle avvecklas senast den 31 december 1976.

5 §

Parterna enas om en överenskommelse nr 2 om statlig investeringsersättning enligt 5 § 1. LUA 77 Stockholm av den lydelse som framgår av bilaga 1 till detta protokoll

En återbetalningsregel motsvarande 5 § 3. LUA 77 Stockholm skall tillämpas på den investeringsersättning som staten utger enligt den sålunda träffade överenskommelsen.

6 §

Överflyttning av forskningsresurserna vid Serafimerlasarettet till Huddinge sjukhus skall ej föranleda krav från staten på särskilda investeringar eller från SLL på särskild investeringsersättning.

7 §

Vad i detta protokoll överenskommits gäller under förbehåll av godkännande av regeringen och av Stockholms läns landsting genom beslut som vinner laga kraft.

Detta protokoll är upprättat i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Vid protokollet

Sture Jansson

Justeras

Svante Englund

N. Bergkvist

*Bilaga 1 till protokoll den 30 mars 1978
om investeringsersättning m. m. till
följd av vissa omdispositioner beträff-
ande upplåtna enheter inom Stock-
holms läns landstingskommuns lands-
tingsområde*

Överenskommelse nr 2 om statlig investeringsersättning enligt 5 § 1. LUA 77 Stockholm

Överenskommelse

mellan svenska staten och Stockholms läns landstingskommun om statlig investeringsersättning enligt 5 § 1. avtalet den 2 maj 1977 om läkarutbildning och forskning i Stockholms län (LUA 77 Stockholm).

1. Statlig investeringsersättning utgår till Stockholms läns landstingskommun för åtgärder för tillhandahållande enligt 4 § LUA 77 Stockholm av lokaler och utrustning vid Danderyds sjukhus för den läkarutbildning som vårterminen 1980 överflyttas från Serafimerlasarettet och S:t Eriks sjukhus.

Ersättningen fastställles till ett belopp som – efter avdrag för avlösning på grundval av bestämmelserna i 5 § 3. LUA 77 Stockholm av statens investeringskostnader för Serafimerlasarettet, klinisk propedeutik vid S:t Eriks sjukhus samt Sabbatsbergs sjukhus – i kostnadsläget november 1977 uppgår till tio miljoner kronor.

2. Av det i 1. fastställda beloppet utbetalar staten utan rekvisition sju miljoner kronor i juli 1979 och tre miljoner kronor i juli 1980, dock med anpassning av beloppen till förändringen i statistiska centralbyråns nettoprisindex mellan november 1977 och februari det år utbetalning sker.

3. Frånsett frågorna om Serafimerlasarettets portal m. m., som regleras i 14 § avtalet den 18 oktober 1967 om ändrat huvudmannaskap för och läkarutbildning vid lasarettet, samt om det framtida omhändertagandet av vissa äldre inventarier av affektionsvärde och av kulturhistoriskt intresse, deponerade inventarier m. m. vid Serafimerlasarettet är i och med denna överenskommelse samtliga mellanhavanden mellan staten och kommun, som grundas på nu gällande avtal om läkarutbildning vid Serafimerlasarettet, Sabbatsbergs sjukhus och, såvitt avser klinisk propedeutik, S:t Eriks sjukhus eller tidigare motsvarande avtal, slutligt reglerade i vad avser byggnader och utrustning.

Protokollsanteckningar

Slutregleringen omfattar

1. statens krav på återbetalning för kostnader för investeringar vid Serafimerlasarettet och för klinisk propedeutik vid S:t Eriks sjukhus
2. statens krav på återbetalning för kostnader för investeringar vid Sabbatsbergs sjukhus för dels ombyggnad av byggnaden för patologi, dels övriga ändamål
3. investeringsersättning för de tre nämnda sjukhusen som rekviderats men ej utbetalats
4. ej rekviderad investeringsersättning för de tre nämnda sjukhusen.

Om fråga uppkommer om återbetalning av den enligt denna överenskommelse erlagda ersättningen, skall statens tillgodohavanden beräknas enbart på utbetalade belopp, varvid avdrag beträffande byggnad skall beräknas på 80 procent av beloppen och beträffande utrustning på 20 procent.

4. Denna överenskommelse gäller tills vidare, dock ej längre än LUA 77 Stockholm.

Utan hinder av vad i första stycket sägs om giltighetstiden skall investeringsersättning enligt denna överenskommelse utgå efter den 31 december 1978.

Denna överenskommelse är upprättad i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm den 30 mars 1978

För svenska staten
Statens förhandlingsnämnd

För Stockholms läns landstingskommun

Svante Englund
Sture Jansson

N. Bergkvist